

Zmajevina

Kada pripovedača ostave sve priče, a on sviknut na pripovedanje, sedne na tronošac, kraj ognjišta, zavije duvan, pripali sa ugarkom smotuljak duvana, malo sažvaće ispljuvak duvana, potegne čokanj ljute

rakije, zakašlje se i 'nako nasumice, kao slepac, počne da pipajući sapinje reči koje niotkuda ne vide puta, već tumaraju sve u krug rečenica, saplićući se i propadajući, a ne ostavljajući traga u pameti i razboritosti, već tek tako da se nešto reče, sve u prazno zborajući vražijim jezikom, palacajući kao neotrovnja guja...

Beše to jednared da vi rečem, ne bi se osmelio utvrditi kad to bejaše, ni' da l' ikada bejaše, može bit' i da je san, onaj što nikada ne osvane u pameti, nit se uguši u zaboravu, već naprosto, eve ga tu je niotkude banu vođe, pa vi što ovo čujete sade od mene, rasčinjajte kako vam je volja...

U'vatiše u nekom selu ljudi zmaja, odnosno, nađoše deca okruglo kamenito crno jaje, poveliko i hladno ki led, deca ga baciše u ognjšte, ono zapišta i puče na četvero, te iz njega izlete troglavi zmajčić i polete sve rastući i mlateći krilima rušeci sve po kući, pusti oganj silni i vatrom produva otvor na kući, uzlete u nebo i nestade.

Prođe neko vreme, toliko da sve priče o tom događaju oneme u zaboravu i u dojadnosti učuđavanja i prepričavanja, ništa se ne dogodi u slutnji i rasčinjavanju: što bi to trebalo da znači, da l' će se izroditi neko zlo il' neko dobro?

Kad' će u neko doba u selo doći jedna crvenokosa devojka, ljepa ka gorska vila, bistrog pogleda, s očima ljubičastim i sjajnim, a kad štono progovori, ljudi u čudu, oklen takvo mlado čeljade sve zna, štono ljudi umeđu da je priupitaju, a mudro i razborito zbori, kò da ima 'iljade godina.

Naseli se ona u to selo, ljudi joj spraviše kuću, danosiše joj svakakvih darova, tako da ne oskudeva ni u iću, ni u piću, ni' u odeći i ogrevu, a ona svetovaše ljude, učeći im decu, pismenima i naukama.

Seti se neko i priče o tom izgledom troglavom zmaju, te je priupitaše o njemu, da im protumači, sve ono što se odonomad u njihovom selu zbilo s tim crnim kamenim jajeom

i zmajem: može li to biti i ima li toga još neđe da je bilo?

Samo što je to upitaše, devojka ispusti neki krik, sunuga iz preljepih usta njenih, ka vatru da je sunula, zacrni se nebo i zaduva neki jak, topao vetar, poletoš po selu sve u krug stvari ka nebu se zavrteše i ete ti: nadleće selo ogromni zmaj, a devojka, nestade...

Neko povika, da ju je video kako se ona preobrtila u tog zmaja, a sva ona deca u selu, koju je ona izučila nestadoše, kao da ih je š njom sve odnija troglavi zmaj.

Prođe opet neko vreme, toliko dugo da svi zaboraviše na svu tu decu. Deca se u tom selu više ne rađaše, a ostali ljudi i žene u selu ne stariše, svi ostadoše s likom i snagom, ka' onoga dana kad beše ih zmaj pohodio i kad im nestadoše iz sela ona crvenokosa mudra devojka i deca njina izučena mudrošću njenom.

Kad će opet u neko doba u selo doći neka stara žena, s kotaricom punom crnih, kamenih jaja.

Neko se priseti, te reče da se ta jaja pobacaju u polje u veliku, vatru, a da se š njima i ova stara veštica spali - tako i učiniše. Zapališe vatru, svezaše staricu i s kotaricom punom zmajevih jaja, baciše je u vatru.

I gle čuda: iz vatre prvo izade ona crvenokosa devojka, a za njom sve držeći se za ruke, sva ona nestala deca, ista ka' onoga dana, kada su nestala s onim zmajem-devojkom.

Tu seljaci, na toj poljani, podigoše crkvu i školu, a njina deca sazidaše oko crkve i škole, kako se koje od njih uade i oženi, sve napravi kamene dvore i dućane, te nastade malo po malo, kuća po kuća, veliki grad i nazvaše ga: Zmajevina...

Te ako kade naidete u taj grad i takve ljude, dobro bi bilo da znadete da ga prepoznate, te da se pripazite jer tune neće biti mesta za vas, međ tim zidinama i tim ljudima. Sagoreće vas rečima, ka' da na vas bljuju vatru, a ako zanoćite kojim slučajem međ tim zidinama, sve i da niko od njih š vama ništa i ne progovori, probudićete se troglavi te ćete od taga vremena samo sanjati zmajevske snove, a svaka od vaših glava će vam pričati sve 'vake nebulozne priče, sve kao i ova koju vam sade isprippedah.

Neko će sade od vas pomisliti i reći da sam ja nekada zanoćio u tom gradu.

Mož da bidne, al' ne mora da znači...